

MILENA RYCHNOVSKÁ

*1928

EKOLOŽKA PŘEDÁVJÍCÍ STUDENTSTVU NEJEN ZNALOSTI, ALE I POCIT SOUNÁLEŽITOSTI S PŘÍRODOU

Prof. RNDr. Milena Rychnovská, DrSc., rozená Soudková, se narodila v Brně v roce 1928 a je významnou českou pedagožkou a ekoložkou. Její výzkumná práce se věnovala krajinné ekologii – zabývala se lučními porosty a jejich vlivem na krajinu a také dopadem zemědělského využití půdy a hospodaření s vodou na životní prostředí. V roce 2003 získala Milena Rychnovská za své celoživotní zásluhy v biologických vědách od Akademie věd Čestnou oborovou medaili G. J. Mendela. Dále pak v roce 2009 získala cenu Milady Paulové, která je každoročně udílěna českým vědkyním Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Národním kontaktním centrem - gender a věda Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i.

K zájmu o přírodu jí dovedla nejen její rodina – tatínek, který byl profesorem zoologie a také její bratr Dušan, který se zajímal o biologii – ale velkou inspirací pro ní byla i její učitelka doktorka Hrabětová z gymnázia Josefa Kudely v Brně. Ta jí přizvala na nedělní exkurze Přírodovědeckého klubu, kde se setkala s profesorem Josefem Podpěrou a Vladimírem Úlehlou, kteří jí významně ovlivnili v její profesní dráze.

Po studiu na gymnáziu pokračovala Milena Rychnovská na Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, kde posléze do roku 1955 také vyučovala. Odmítala však vstoupit do Komunistické strany a tak nakonec přesídlila do Botanického ústavu Československé akademie věd v Brně, kde se v letech 1955-1985 věnovala studiu lučních společenstev. V roce 1962 byla pozvána na konferenci Britské ekologické společnosti do Londýna, kde se setkala s Heinrichem Walterem ze Stuttgartu, profesorem a průkopníkem ekologie rostlin. Ten jí nabídl i odbornou stáž, která jí však nebyla povolena. Kvůli nedobrovolnému penzionování v roce 1985 nakonec Botanický ústav opustila a přesunula se do Ústavu krajinné ekologie Slovenské akademie věd v Bratislavě, kde působila až do roku 1990. Od roku 1991 do roku 2008 vyučovala na Katedře ekologie a životního prostředí Univerzity Palackého v Olomouci, kde získala také titul profesorky ekologie. Od roku 1991 až do roku 1994 jí také vedla. Učila také na Katedře environmentálních studií Fakulty sociálních věd Masarykovy univerzity v Brně. Byla také poradkyní českého a federálního ministra životního prostředí Bedřicha Moldana a Josefa Vavrouška.

Podílela se také na výzkumech v rámci projektu UNESCO „Člověk a biosféra“ (MaB), věnovala se funkci luk v pramenné oblasti Českomoravské vysočiny. Výsledky výzkumů, na kterých pracovala, se staly součástí mezinárodních publikací např. Structure and functioning of seminatural meadows. Milena Rychnovská se v průběhu let stala významnou představitelkou ekosystémového přístupu a publikovala přes sto vědeckých prací a příspěvků do časopisů a sborníků. Působila také v redakční radě časopisu Ekológia a Folia Geobotanica.

Podle Mileny Rychnovské je důležité si uvědomit, že člověk není pánem přírody, ale je její součástí. Pro předání této myšlenky a pro hlubší zájem o přírodu kolem nás je podle ní zásadní studentům a studentkám vštěpovat nejen potřebné znalosti, ale také jisté nadšení a zapálení pro věc. O výchově dětí k ekologii a její důležitosti v našem životě se vyjádřila takto:

„Aby měla ekologická výchova výsledky, museli by kantoři předávat nejen exaktní znalosti, ale také ideu, museli by umět děti nadchnout, tedy sami souznít s přírodou. Dnes se lidé podivují, že letadlo přeletí z Ameriky do Evropy za dvě hodiny, ale to, po čem šlapou, jim uniká. Že každý lístek je dokonalou „sluneční baterií“ nebo že se tlustá, chlupatá housenka zakuklí, beze zbytku se transformuje a pak že z ní vyletí nádherný motýl, to považují za samozřejmost. Až mrazí v zádech, jak efektivně dokáže příroda hospodařit se svými zdroji.
Toto je přece zázrak!“

- Milena Rychnovská, 2006

Zdroje

Rozhovor s prof. Milenou Rychnovskou [online]. Gender a věda. Národní kontaktní centrum - gender a věda. [cit.2022-06-05]. Dostupný z: <https://genderaveda.cz/rozhovory/rozhovor-s-prof-milenou-rychnovskou/>

SMOLÍKOVÁ, Dagmar. Předávat nejen exaktní znalosti, ale také ideu [online]. 5.6.2006. [cit. 2002-06-05]. Dostupné z: <http://sedmagenerace.cz/predavat-nejen-exaktni-znalosti-ale-take-ideu/>

Fotografie

Fotografie Mileny Rychnovské [online]. [cit. 2022-06-05]. Dostupná z: <https://genderaveda.cz/rozhovory/rozhovor-s-prof-milenou-rychnovskou/>